

**Положение областного марафона
«Великое наследие»,
посвященного 180-летию со дня рождения Ибрая Алтынсарина**

1. Общие положения

1.1. Организатор областного марафона «Великое наследие», посвященного 180-летию со дня рождения И.Алтынсарина (далее - марафон) - Региональный научно-практический центр «Қостанай дарыны» Управления образования акимата Костанайской области.

1.2. Марафон проводится в целях:

- актуализации интереса по изучению творческого наследия Ибрая Алтынсарина;
- реализации творческого потенциала школьников.

1.3. Руководство организацией и проведением марафона осуществляет Организационный комитет (далее - Оргкомитет).

2. Задачи марафона

2.1. Стимулирование интереса подрастающего поколения к изучению деятельности выдающегося просветителя XIX века, этнографа, поэта, прозаика, переводчика.

2.2. Популяризация научных знаний и интеллектуально-творческой деятельности среди детей и подростков.

2.3. Расширение читательского кругозора.

2.4. Выявление и поддержка творческих, одаренных учащихся.

3. Порядок организации и проведения марафона

3.1. Участниками марафона могут быть учащиеся общеобразовательных школ, лицеев, гимназий, специализированных школ для одаренных детей Костанайской области.

3.2. Марафон проводится **по пяти направлениям:**

- Конкурс чтецов стихотворений И.Алтынсарина «Мое любимое стихотворение» (категория участников: 1-4 классы).

Дата проведения – **27 января 2021 года.**

Заявки на участие до **20 января 2021 года** на e-mail: zaitinova@kostdaryn.kz;

- Дистанционная олимпиада по творчеству И.Алтынсарина (категория участников: 3-10 классы).

Дата проведения – **18-19 февраля 2021 года.**

Дистанционная олимпиада проводится в on-line режиме в один тур.

Каждый участник самостоятельно выполняет задания только один раз.

Информационное письмо и инструкция о проведении дистанционной олимпиады будут направлены в регионы Костанайской области дополнительно.

Задания дистанционной олимпиады разрабатывают привлеченные КГУ РНПЦ «Қостанай дарыны» специалисты;

- Конкурс эссе «Ибрай – гражданин родной земли, гуманист и демократ» (категория участников: 5-8 классы).

Дата проведения – **22-27 февраля 2021 года.**

Заявки на участие и работы принимаются до **15 февраля 2021 года** на e-mail: zaitinova@kostdaryn.kz;

- Конкурс проектов «Использование наследия Ибрая Алтынсарина в современном пространстве» (категория участников: 9-11 классы).

Дата проведения – **11 марта 2021 года**.

Заявки на участие и тезисы принимаются до **1 марта 2021 года** на e-mail: pavperova@kostdaryn.kz;

- Конкурс авторских произведений «Проба пера», посвященных И.Алтынсарину (категория участников: 7-10 классы).

Дата проведения – **15-18 марта 2021 года**.

Заявки на участие и работы участников принимаются до **5 марта 2021 года** на e-mail: zaitinova@kostdaryn.kz;

3.3. Все мероприятия в рамках марафона проводятся в один тур.

3.4. **Регистрация и допуск** на марафон осуществляется **на основании заявок** Отделов образования акиматов районов и городов, специализированных организаций образования для одаренных детей.

В заявке должны быть указаны регион, фамилия и имя участника, школа, класс, язык обучения, на котором участник представляет свою работу либо намерен принимать участие в том или ином мероприятии марафона, Ф.И.О. учителя, являющегося наставником участника или руководителем данного проекта (см.образец заявки).

Форма заявки:

№	Регион	Ф.И. участника	Наименование учебного заведения	Класс	Язык обучения	Направление (прописать полностью название) см.п.3.2 настоящего Положения	Ф.И.О. учителя-наставника/научного руководителя проекта

За достоверность данных, отправленных в заявке, **несет ответственность Отдел образования региона.**

Заявки и работы направляются в оргкомитет на электронные адреса: pavperova@kostdaryn.kz или zaitinova@kostdaryn.kz (в зависимости от направления) в сроки, указанные в приложении.

3.5. Каждый регион Костанайской области представляет по **1 участнику в каждом направлении.**

Города Аркалык, Костанай, Лисаковск, Рудный и специализированные организации образования для одаренных детей Костанайской области представляют по **2 участника соответственно.**

Исключение составляет дистанционная олимпиада, в которой количество участников в каждой параллели не ограничено.

4. Требования к структуре, содержанию и оформлению работы-проекта.

4.1. Проект может быть выполнен на казахском или русском языках, по желанию участника.

4.1.1. Количество авторов проекта – 1.

4.1.2. Командные проекты не принимаются.

4.1.3. Защита проекта будет осуществляться в он-лайн режиме.

Для участия в конкурсе проектов принимаются работы, самостоятельно выполненные учащимися по теме, непосредственно связанной с тематикой конкурса проектов (далее - Конкурс) Марафона.

4.2. На Конкурс предоставляются работы, являющиеся результатом самостоятельно выполненных исследований по данной теме.

Работа должна включать:

4.2.1. Титульный лист.

Титульный лист должен включать следующие сведения: фамилия, имя, автора работы; полное название учебного заведения с указанием населенного пункта, класс.

4.2.2. Оглавление.

4.2.3. Аннотацию.

Аннотация работы должна включать тезисное изложение сути работы на 1 машинописной странице с указанием объема работы, количества таблиц, рисунков, иллюстраций, использованных литературных источников и приложений.

4.2.4. Введение (постановка задачи, актуальность, цель работы и её значение).

4.2.5. Основное содержание.

4.2.6. Выводы и практические рекомендации.

4.2.7. Заключение.

4.2.8. Список литературы.

4.2.9. Приложение (при необходимости).

4.2.10. Презентацию в формате Power Point.

4.3. Правила оформления текста проекта:

– шрифт Times New Roman, № 14, прямой;

– красная строка – 1 см;

– межстрочный интервал – 1,5;

– выравнивание – "по ширине";

– поля: верхнее – 2 см, нижнее – 2 см, левое - 3 см, правое - 1,5 см.

4.4. Объем работы не должен превышать 30 машинописных страниц, включая рисунки, схемы, таблицы, графики и фотографии.

4.5. Компьютерные презентации для проектов должны оформляться в Power Point, Word (Microsoft Office).

4.5.1. Презентация должна содержать слайды, которые иллюстрируют ключевые фрагменты проекта.

4.5.2. Слайды должны быть читаемыми (при этом не должны полностью дублировать содержание проекта), излишне не перегруженными информацией, иметь эстетичный вид.

4.6. Список использованной литературы должен быть составлен в соответствии с правилами библиографического описания (список должен содержать научные, научно-популярные издания, справочники, энциклопедии, толковые словари, материалы музеев и т.п.).

Материалы из сети Internet должны иметь точные ссылки: автор, название работы и электронный адрес.

4.7. Критерии оценивания работы-проекта «Использование наследия Ибрая Алтынсарина в современном пространстве».

Критерии оценивания работы-проекта	Максимальный балл
Полнота раскрытия темы	5
Самостоятельность исследования	5
Неординарность подхода к избранной теме	5
Оригинальность предложений	5
Убедительность выводов	5
Эстетичность презентации, ее соответствие проекту	5
<i>Максимально возможный балл за работу-проект</i>	<i>30 баллов</i>

5. Требования к содержанию и оформлению эссе.

5.1. Эссе может быть написано на казахском или русском языках, по желанию участника.

5.2. Конкурсная работа (эссе) должна содержать одну из тем Конкурса, указанных в пункте 5.2.1 настоящего Положения.

5.2.1. 1) «Многогранность творчества Ибрая Алтынсарина»;

2) «Ибрай – гражданин родной земли»;

3) «Педагогическое наследие Ибрая Алтынсарина»;

4) «Давайте, дети, учиться!»;

5) «Из истории в современность»;

6) «Воспитательная сущность рассказов И. Алтынсарина»;

7) «Ибрай – основатель детской литературы»;

8) «Ибрай Алтынсарин – педагог-гуманист»;

9) «Ибрай Алтынсарин – родоначальник интеллектуального общества Казахстана»;

10) «Вклад Ибрая Алтынсарина в просветительство Казахстана».

5.3. Каждая работа (эссе) по результатам рассмотрения оценивается по 10-балльной шкале.

Структура эссе:

- тезис, связанный с темой эссе, который необходимо обосновать;
- аргументы, обосновывающие тезис (примеры, комментарии, факты);
- заключение на основе тезиса.

Требования к эссе:

- эссе должно отражать позицию автора по теме Конкурса;
- должны быть использованы цитаты (не менее 1, но не более 3-х),
- должны быть соблюдены правила точного цитирования: должны быть соблюдены орфографические и пунктуационные правила казахского/русского языка;

- в случае совпадения текста эссе с материалами из Интернет-ресурсов **работа считается плагиатом и оценивается в 0 баллов.**

5.4. Критерии оценивания эссе:

Критерии оценивания конкурсной работы (эссе)	Максимальный балл
Соответствие эссе теме Конкурса.	2
Смысловая цельность, речевая связанность, последовательность изложения.	2
Выдвинутые тезисы сопровождаются грамотной аргументацией, дается личная оценка.	2
Эссе отвечает основным требованиям к оформлению и использованию цитат, соблюдены лексические, фразеологические, грамматические и стилистические нормы казахского/русского языка; текст оформлен с соблюдением правил орфографии и пунктуации.	3
Выдержанность работы в академическом стиле, самостоятельность.	1
<i>Максимально возможный балл за эссе</i>	<i>10 баллов</i>

5.5. На Конкурс принимаются работы (эссе) объемом до 3-х страниц (формата А-4) текста.

5.6. Текст должен быть набран в редакторе Microsoft Word, шрифт – Times New Roman, кегль – 14, межстрочный интервал – 1, выравнивание – по ширине, все поля – 2см.

Ссылки на литературу имеют сквозную нумерацию, оформляются в квадратных скобках с указанием ссылки на сноску в конце текста.

Например:

«Народ казахский сам по себе представляет благодатную почву для образования», - писал И.Алтынсарин (внизу страницы под текстом): Алтынсарин И. Начальное руководство к обучению киргизов русскому языку. Оренбург. 1879. С.63

6. Правила проведения дистанционной олимпиады по творчеству И.Алтынсарина

6.1. Настоящие Правила определяют цели, задачи, порядок проведения дистанционной олимпиады по творчеству И.Алтынсарина (далее – дистанционная олимпиада).

6.2. Основными целями и задачами дистанционной олимпиады являются: пропаганда научных знаний, повышение интеллектуального уровня учащихся, создание необходимых условий для выявления и развития одаренных детей, формирование мотивации к достижению успеха.

6.3. Рабочими языками проведения дистанционной олимпиады являются казахский и русский языки (по желанию участника).

6.4. Для проведения дистанционной олимпиады создается оргкомитет.

6.4.1. Оргкомитет дистанционной олимпиады:

- определяет форму, порядок и сроки проведения дистанционной олимпиады;
- осуществляет общее руководство подготовкой и проведением дистанционной олимпиады;

- разрабатывает документацию дистанционной олимпиады, издает необходимые материалы для ее проведения, анализирует и обобщает итоги;
- формирует состав творчески работающих преподавателей ВУЗов, разрабатывающих задания к дистанционной олимпиаде, а также экспертной комиссии, которая анализирует задания на их корректность;
- утверждает список победителей и призеров дистанционной олимпиады;
- награждает победителей и призеров дистанционной олимпиады;
- осуществляет иные функции в соответствии с данными Правилами.

Члены оргкомитета отвечают за конфиденциальность заданий до проведения дистанционной олимпиады.

6.5. Дистанционная олимпиада проводится по следующим возрастным категориям:

- 3-4 классы;
- 5-6 классы;
- 7-8 классы;
- 9-11 классы.

6.6. Порядок проведения дистанционной олимпиады.

6.6.1. Дистанционная олимпиада проводится в on-line режиме без предварительного отбора учащихся.

6.6.2. Для проведения дистанционной олимпиады необходимо иметь компьютеры, подключенные к сети Интернет.

6.6.3. Задания дистанционной олимпиады непосредственно связаны с жизнью и творчеством И.Алтынсарина.

6.6.4. Олимпиадные задачи представляют собой подборку тестовых заданий, состоящих из 25 вопросов (за каждый правильный ответ – 1 балл).

6.7. Проверка и оценка работ осуществляется членами жюри.

6.7.1. Члены жюри несут ответственность за качество и объективность оценки работ, своевременность предоставления результатов в соответствии со сроками проведения оценки работ.

6.7.2. Решения жюри являются окончательными и пересмотру не подлежат.

6.8. Условия дисквалификации участников дистанционной олимпиады.

6.8.1. Одним из важных правил проведения дистанционной олимпиады является **ОБЕСПЕЧЕНИЕ САМОСТОЯТЕЛЬНОСТИ** выполнения заданий учащимися, с целью получения объективности и достоверности результатов.

Оргкомитет имеет право контролировать соблюдение правил всеми участниками.

Накопленный опыт проведения тестирования показывает, что полное совпадение всего набора ответов при независимом выполнении заданий встречается крайне редко. Следовательно, чем больше в совпадающих наборах ответов ошибок, тем меньше вероятность того, что эти работы выполнялись самостоятельно.

Если у участников (особенно из одного учебного заведения) наблюдается полное совпадение всех ответов при наличии нескольких ошибок, то эти совпадения служат серьезным сигналом о нарушении правил проведения дистанционной олимпиады.

Оргкомитет Олимпиады **имеет право дисквалифицировать** (не учитывать результаты, исключать из итоговых ведомостей, **списков призеров**) участников дистанционной олимпиады, чьи работы будут признаны идентичными.

7. Правила проведения конкурса авторских произведений, посвященных И.Алтынсарину

7.1. Цель Конкурса: воспитание подрастающего поколения в духе патриотизма и уважения к истории и традициям Казахстана.

7.2. Задачи Конкурса:

7.2.1. Выявление одаренных учащихся, содействие их дальнейшему развитию.

7.2.2. Формирование духовных ценностей и нравственно-эстетических жизненных принципов.

7.3. Конкурс проводится по следующим возрастным категориям:

- 7-8 классы;

- 9-10 классы.

7.4. Каждый участник исполняет произведение собственного сочинения на казахском или русском языках, по желанию участника.

7.4.1. Каждый участник исполняет **только 1** произведение собственного сочинения.

7.4.1.1. Жанры произведений: стихотворение, стихотворение в прозе, поэма, баллада.

7.4.2. Во время выступления участником могут быть использованы: презентация, музыкальное сопровождение, декорации, костюм.

7.4.3. Участник не имеет права использовать запись голоса.

7.4.4. Каждый участник Конкурса выступает самостоятельно и не может прибегать во время выступления к помощи других лиц.

7.5. К заявке необходимо приложить в электронном виде текст произведения собственного сочинения, которое будет исполняться учащимся, с целью проверки на уникальность.

7.6. Критерии оценивания произведения собственного сочинения.

Критерии оценивания произведения собственного сочинения	Максимальный балл
Грамотность, соответствие литературной норме	3
Художественность и содержательность (мысль, чувство, переживание – выражены через художественный образ)	5
Поэтическая грамотность (размер, ритм, рифма, благозвучие)	5
Соответствие теме Конкурса	3
Оригинальность произведения	3
Глубина подачи материала, логическая связность, композиционность	3
Выразительность и четкость речи (логические ударения, интонирование, темп, тембр, эмоционально-экспрессивная окрашенность выступления)	5
Актерское мастерство	3
Оформление выступления:	
- презентация	3
- наличие костюма	2
- наличие декораций	3
- музыкальное сопровождение	2
<i>Максимально возможный балл за произведение собственного</i>	<i>40 баллов</i>

8. Правила проведения Конкурса чтецов стихотворений Ибрая Алтынсарина

8.1. Цели Конкурса:

8.1.1. Пропаганда чтения среди детей.

8.1.2. Расширение читательского кругозора детей.

8.1.3. Повышение общественного интереса к чтению.

8.2. Задачи Конкурса:

8.2.1. Выявление одаренных учащихся, содействие их дальнейшему развитию.

8.2.2. Формирование духовных ценностей и нравственно-эстетических жизненных принципов.

8.3. Конкурс проводится по следующим возрастным категориям:

- 1 класс;

- 2 класс;

- 3 класс;

- 4 класс.

8.4. Конкурсные выступления оцениваются по следующим критериям:

Критерии оценивания Конкурса чтецов	Максимальный балл
Дикция и произношение	5
Эмоциональность, выразительность	5
Артистизм	5
Понимание текста	5
<i>Максимально возможный балл в Конкурсе чтецов:</i>	<i>20 баллов</i>

8.5. Конкурсное выступление может быть представлено на казахском или русском языках, по желанию участника.

9. Отбор победителей марафона

9.1. Все поступившие в указанные сроки работы-проекты подлежат заочной оценке экспертной комиссии. Члены экспертной комиссии проверяют работы школьников на соответствие предъявленным требованиям и выбирают лучшие работы, авторы которых становятся победителями областного марафона «Великое наследие», посвященного 180-летию со дня рождения И.Алтынсарина.

Рецензии на работы не выдаются.

9.2. Победителями и призерами Конкурса эссе в областном марафоне «Великое наследие», посвященного 180-летию со дня рождения И.Алтынсарина, становятся работы, набравшие максимальное количество баллов по критериям оценивания, соответствующие требованиям к содержанию и оформлению.

9.3. Победителями и призерами дистанционной олимпиады в областном марафоне «Великое наследие», посвященного 180-летию со дня рождения И.Алтынсарина, становятся участники, набравшие максимальное количество баллов по итогам тестирования.

9.4. Победителями и призерами Конкурса авторских произведений в областном марафоне «Великое наследие», посвященного 180-летию со дня рождения И.Алтынсарина, становятся участники, набравшие максимальное

количество баллов по критериям оценивания, являющиеся уникальными.

9.5. Победители и призеры Конкурса чтецов стихотворений И.Алтынсарина областного марафона «Великое наследие», посвященного 180-летию со дня рождения И.Алтынсарина, определяются путем голосования жюри.

10. Подведение итогов марафона

10.1. Участники марафона получают сертификат об участии в областном марафоне «Великое наследие», посвященного 180-летию со дня рождения И.Алтынсарина.

10.2. Победители и призеры марафона награждаются дипломами I, II, III степени.

10.3. Итоги марафона выставляются на сайт РНПЦ «Қостанай дарыны».

11. Финансовое обеспечение марафона

11.1 Финансовое обеспечение марафона осуществляется в рамках доступных финансовых ресурсов.

11.2. Взимание платы за участие в марафоне не допускается.

Ыбырай Алтынсариннің туғанына 180 жыл толуына орай «Ұлы мұра» облыстық марафонның ережесі

1. Жалпы ережелер

1.1. Ы.Алтынсариннің туғанына 180 жыл толуына орай «Ұлы мұра» облыстық марафонның (бұдан әрі-марафон) ұйымдастырушысы - Қостанай облысы әкімдігі білім басқармасының «Қостанай дарыны» өңірлік ғылыми - практикалық орталығы.

1.2. Марафон мына мақсатта өткізіледі:

- Ыбырай Алтынсариннің шығармашылық мұрасын зерттеуге қызығушылықты арттыру;

- оқушылардың шығармашылық әлеуетін жүзеге асыру.

1.3. Марафонды ұйымдастыру мен өткізуге басшылықты Ұйымдастыру комитеті (бұдан әрі - Ұйымдастыру комитеті) жүзеге асырады.

2. Марафонның міндеттері

2.1. XIX ғасырдың көрнекті ағартушысы, этнограф, ақын, прозашы, аудармашының қызметін зерттеуге өскелең ұрпақтың қызығушылығын ынталандыру.

2.2. Балалар мен жасөспірімдер арасында ғылыми білім мен зияткерлік-шығармашылық қызметті дәріптеу.

2.3. Оқырманның ой-өрісін кеңейту.

2.4. Шығармашылық, дарынды оқушыларды анықтау және қолдау.

3. Марафонды ұйымдастыру және өткізу тәртібі

3.1. Марафонға Қостанай облысының жалпы білім беретін мектептерінің, лицейлердің, гимназиялардың, дарынды балаларға арналған мамандандырылған мектептердің оқушылары қатыса алады.

3.2. Марафон **бес бағыт бойынша** өткізіледі:

- Ы.Алтынсариннің «Менің сүйікті өлеңім» өлеңдерді мәнерлеп оқу конкурсы (қатысушылар санаты: 1-4 сыныптар).

Өткізу күні - **2021 жылғы 27 қаңтар.**

2021 жылдың 20 қаңтарына дейін қатысуға өтінімдерді zaitinova@kostdaryn.kz e-mail пошта арқылы қабылдаймыз.

- Ы.Алтынсариннің шығармашылығы бойынша қашықтық олимпиадасы (қатысушылар санаты: 3-10 сыныптар).

Өткізу күні - **2021 жылғы 18-19 ақпан.**

Қашықтық олимпиада on-line режимінде бір турда өткізіледі.

Әр қатысушы тапсырмаларды тек бір рет қана орындайды.

Қашықтықтан олимпиаданы өткізу туралы ақпараттық хат және нұсқаулық Қостанай облысының өңірлеріне қосымша жіберілетін болады.

Қашықтық олимпиаданың тапсырмаларын «Қостанай дарыны» ӨҒПО КММ тартылған мамандары әзірлейді;

- «Ыбырай - туған жердің азаматы, гуманист және демократ» атты эссе конкурсы (қатысушылар санаты: 5-8 сыныптар).

Өткізу күні - **2021 жылғы 22-27 ақпан.**

Қатысуға және жұмысқа өтінімдер **2021 жылдың 15 ақпанына дейін** zaitinova@kostdaryn.kz электрондық поштасына қабылданады.

- «Қазіргі кеңістікте Ыбырай Алтынсариннің мұрасын пайдалану» жобалар конкурсы (қатысушылар санаты: 9-11 сыныптар).

Өткізу күні - **2021 жылғы 11 наурыз.**

Қатысуға өтінімдер мен тезистер **2021 жылғы 1 наурызға дейін** pavperova@kostdaryn.kz электрондық поштасына қабылданады;

- Ы.Алтынсаринге арналған «Проба пера» авторлық шығармалар конкурсы (қатысушылар санаты: 7-10 сыныптар).

Өткізу күні - **2021 жылғы 15-18 наурыз.**

Қатысуға өтінімдер және қатысушылардың жұмыстары **2021 жылдың 5 наурызына дейін** zaitinova@kostdaryn.kz электрондық поштасына қабылданады;

3.3. Марафон аясындағы барлық іс-шаралар бір турда өткізіледі.

3.4. Марафонға **тіркелу және жіберу** аудан және қала әкімдіктерінің білім бөлімдерінің, дарынды балаларға арналған мамандандырылған білім беру ұйымдарының **өтінімдері негізінде** жүзеге асырылады.

Өтінімде қатысушы өз жұмысын ұсынатын немесе қандай да бір марафон іс-шарасына қатысуға ниет білдірген өңір, қатысушының тегі мен аты, мектебі, сыныбы, оқыту тілі, қатысушының тәлімгері немесе осы жобаның басшысы болып табылатын мұғалімнің тегі, аты, әкесінің аты көрсетілуі тиіс (өтінім үлгісін қараңыз).

Өтінім нысаны:

№	Өңір	Қатысушының аты-жөні	Оқу орнының атауы	Сынып	Оқыту тілі	Жолдау (толық атауын жазыңыз) осы Ереженің 3.2 т. қараңыз	Тәлімгер-мұғалімнің/ жобаның ғылыми жетекшісінің Т.А.Ә.

Өтінімде жіберілген деректердің дұрыстығы үшін **өңірдің Білім бөлімі жауапты болады.**

Өтінімдер мен жұмыстар ұйымдастыру комитетіне (жолдамаға байланысты) pavperova@kostdaryn.kz немесе zaitinova@kostdaryn.kz электрондық мекенжайларға қосымшада көрсетілген мерзімде жіберіледі.

3.5. Қостанай облысының әрбір өңірі **әрбір бағытта 1 қатысушыдан** ұсынады.

Арқалық, Қостанай, Лисаков, Рудный қалалары және Қостанай облысының дарынды балаларға арналған мамандандырылған білім беру ұйымдары **тиісінше 2 қатысушыдан** ұсынады.

Қашықтық олимпиадасын құрайтын әр параллельдегі қатысушылар саны шектелмеуі ерекшелігін көрсетеді.

4. Жобаның құрылымына, мазмұнына және жұмысты-жобаны рәсімдеуге қойылатын талаптар.

4.1. Жоба қатысушының қалауы бойынша қазақ немесе орыс тілдерінде орындалуы мүмкін.

4.1.1. Жоба авторларының саны – 1.

4.1.2. Командалық жобалар қабылданбайды.

4.1.3. Жобаны қорғау он-лайн режимде жүзеге асырылады.

Жобалар конкурсына қатысу үшін Марафон жобалар конкурсының (бұдан әрі - Конкурс) тақырыбына тікелей байланысты тақырып бойынша оқушылардың өз бетінше орындаған жұмыстары қабылданады.

4.2. Конкурса осы тақырып бойынша өз бетінше орындалған зерттеулердің нәтижесі болып табылатын жұмыстар ұсынылады.

Жұмыс мыналарды қамтуы керек:

4.2.1. Титулдық парағы.

Титулдық парақта келесі мәліметтер: тегі, аты, жұмыс авторы; елді мекені және оқу орнының толық атауы, сыныбы қамтылуы тиіс.

4.2.2. Мазмұны.

4.2.3. Аңдатпа.

Жұмыстың аннотациясында жұмыстың көлемі, кестелер саны, суреттер, иллюстрациялар, пайдаланылған әдеби көздер мен қосымшалар көрсетілген 1 баспа бетіндегі жұмыстың мәні туралы тезистік мәлімдеме болуы керек.

4.2.4. Кіріспе (міндетті қою, жұмыстың өзектілігі, мақсаты және оның мәні).

4.2.5. Негізгі мазмұны.

4.2.6. Қорытынды мен практикалық ұсыныстар.

4.2.7. Қорытынды.

4.2.8. Әдебиеттер тізімі.

4.2.9. Қосымша (қажет болған жағдайда).

4.2.10. Power Point форматындағы тұсаукесер.

4.3. Жоба мәтінін рәсімдеу ережелері:

- Times New Roman шрифті, № 14, тікелей;

- қызыл жол - 1 см;

- жоларалық интервал – 1,5;

- теңестіру – «ені бойынша»;

- жиегі: жоғарғы жағы - 2 см, төменгі жағы - 2 см, сол жағы - 3 см, оң жағы - 1,5 см.

4.4. Жұмыс көлемі машинада басылған суреттерді, сұлбаларды, кестелерді, графиктерді және фотосуреттерді қосқанда 30 беттен аспауы тиіс.

4.5. Жобаларға арналған компьютерлік тұсаукесерлер Power Point, Word (Microsoft Office) бағдарламасында рәсімделуі керек.

4.5.1. Тұсаукесерде жобаның негізгі бөліктерін көрсететін слайдтар болуы тиіс.

4.5.2. Слайдтар оңай оқылуы тиіс (жобаның мазмұнын толығымен қайталамауы керек), ақпаратпен шамадан тыс жүктелмеуі және эстетикалық көрініске ие болуы керек.

4.6. Пайдаланылған әдебиеттер тізімі библиографиялық сипаттама ережелеріне сәйкес жасалуы тиіс (тізімде ғылыми, ғылыми-көпшілік басылымдар, анықтамалықтар, энциклопедиялар, түсіндірме сөздіктер, мұражай материалдары және т.б. болуы керек).

Internet желісіндегі материалдар сілтемелері нақты болуы тиіс: автор, жұмыс атауы және электрондық пошта мекенжайы.

4.7. «Қазіргі кеңістікте Ыбырай Алтынсариннің мұрасын пайдалану» жұмыс-жобасын бағалау критерилері.

Тақырыпты ашудың толықтығы	5
Зерттеудің дербестігі	5
Таңдалған тақырыпқа ерекше көзқарас	5
сөйлемдерінің бірегейлігі	5
тұжырымдарының сенімділігі	5
Тұсаукесердің эстетикасы, оның жобаға сәйкестігі	5
<i>Жұмыс-жоба үшін ең жоғары балл</i>	<i>30 балл</i>

5. Эссенің мазмұны мен рәсімделуіне қойылатын талаптар.

5.1. Эссе қатысушының қалауы бойынша қазақ немесе орыс тілдерінде жазылуы мүмкін.

5.2. Конкурстық жұмыс (эссе) осы Ереженің 5.2.1-тармағында көрсетілген конкурс тақырыптарының бірін қамтуы тиіс.

5.2.1. 1) «Ыбырай Алтынсарин шығармашылығының сан қырлылығы»;

2) «Ыбырай - туған жердің азаматы»;

3) «Ыбырай Алтынсариннің педагогикалық мұрасы»;

4) «Кел, балалар, оқылық!»;

5) «Тарихтан қазіргі заманға дейін»;

6) «Ы. Алтынсарин әңгімелерінің тәрбиелік мәні»;

7) «Ыбырай - балалар әдебиетінің негізін қалаушы»;

8) «Ыбырай Алтынсарин – педагог-гуманист»;

9) «Ыбырай Алтынсарин - Қазақстанның зияткерлік қоғамының негізін қалаушы»;

10) «Ыбырай Алтынсариннің Қазақстан ағартушылығына қосқан үлесі».

5.3. Әрбір жұмыс (эссе) қарау нәтижесі бойынша 10 балдық шкаласымен бағаланады.

Эссе құрылымы:

- эссе тақырыбына байланысты тезисті негіздеу қажет;

- тезисті негіздейтін дәлелдер (мысалдар, пікірлер, фактілер);

- тезис негізінде қорытынды шығару.

Эссеге қойылатын талаптар:

- эссе Конкурс тақырыбы бойынша автордың ұстанымын көрсетуі керек;

-дәйексөздер пайдаланылуы тиіс (1-ден кем емес, бірақ 3-тен көп емес);

- нақты дәйексөз ережелері сақталуға тиіс: қазақ/орыс тілінің орфографиялық және пунктуациялық ережелері сақталуы қажет;

- эссе мәтіні Интернет-ресурстардан алынған материалдармен сәйкес келген жағдайда жұмыс плагиат болып саналады және 0 баллмен бағаланады.

5.4. Эссені бағалау критерийлері:

Конкурс (эссе) жұмысын бағалау критерийлері	Максималды балл
Эссенің Конкурс тақырыбына сәйкестігі.	2
Мағыналық тұтастығы, сөйлеу байланысы, баяндау жүйелілігі	2
Ұсынылған тезистер сауатты дәлелмен бірге жүреді, жеке баға беріледі.	2
Эссе дәйексөздерді ресімдеу мен пайдалануға қойылатын негізгі талаптарға жауап береді, қазақ/орыс тілінің лексикалық, фразеологиялық, грамматикалық және стилистикалық нормалары сақталған; мәтін орфография мен пунктуация қағидалары сақтала отырып ресімделген болу тиіс.	3
Академиялық стильдегі жұмыстың ұстамдылығы, дербестігі.	1
Эссе үшін ең жоғары балл	<i>10 балл</i>

5.5. Конкурсқа көлемі 3 бетке (А-4 форматтағы) дейінгі жұмыстар (эссе) қабылданады.

5.6. Мәтін Microsoft Word редакторында терілуі керек, қаріп - Times New Roman, кегль – 14, жоларалық интервал - 1, теңестіру - ені бойынша, барлық жиектер - 2 см.

Әдебиетке сілтемелер рет-ретімен нөмірленеді, мәтін соңындағы ескертулерге сілтеме көрсетіле отырып, шаршы жақшада ресімделеді.

Мысалы:

«Қазақ халқы өз-өзін білімге құштар екенін көрсетеді», деп жазды Ы.Алтынсарин (мәтін астындағы беттің төменгі жағында): Ы. Алтынсарин «Қырғыздарды орыс тіліне оқыту ісіне алғашқы басшылық» Орынбор. 1879. 63 б.

6. Ы. Алтынсариннің шығармашылығы бойынша қашықтық олимпиаданы өткізу ережелері

6.1. Осы Қағидалар Ы.Алтынсарин шығармашылығы бойынша қашықтық олимпиаданың (бұдан әрі - қашықтықтық олимпиада) мақсаттарын, міндеттерін, өткізу тәртібін айқындайды.

6.2. Қашықтық олимпиаданың негізгі мақсаттары мен міндеттері: ғылыми білімді насихаттау, оқушылардың зияткерлік деңгейін арттыру, дарынды балаларды анықтау және дамыту үшін қажетті жағдайлар жасау, табысқа жетуге ынталандыруды қалыптастыру болып табылады.

6.3. Қашықтық олимпиаданы өткізудің жұмыс тілдері қазақ және орыс тілдері болып табылады (қатысушының қалауы бойынша).

6.4. Қашықтық олимпиаданы өткізу үшін ұйымдастыру комитеті құрылады.

6.4.1. Қашықтық олимпиаданы ұйымдастыру комитеті:

- қашықтық олимпиаданы өткізу нысанын, тәртібі мен мерзімін анықтайды;
- қашықтық олимпиаданы дайындау және өткізуге жалпы басшылықты жүзеге асырады;
- қашықтық олимпиаданың құжаттамасын әзірлейді, оны өткізу үшін қажетті материалдарды шығарады, нәтижелерді талдайды және жинақтайды;

- қашықтық олимпиадаға тапсырмаларды әзірлейтін жоғары оқу орындарының шығармашылықпен жұмыс істейтін оқытушыларының, сондай-ақ тапсырмалардың дұрыстығына талдау жасайтын сараптамалық комиссияның құрамын қалыптастырады;

- қашықтық олимпиада жеңімпаздары мен жүлдегерлерінің тізімін бекітеді;
- қашықтық олимпиаданың жеңімпаздары мен жүлдегерлерін марапаттайды;
- осы Қағидаларға сәйкес өзге де қызметтерді жүзеге асырады.

Ұйымдастыру комитетінің мүшелері қашықтық олимпиаданы өткізгенге дейін тапсырмалардың құпиялылығы үшін жауап береді.

6.5. Қашықтық олимпиада мына жас санаттары бойынша өткізіледі:

- 3-4 сыныптар;
- 5-6 сыныптар;
- 7-8 сыныптар;
- 9-11 сыныптар.

6.6. Қашықтық олимпиаданы өткізу тәртібі.

6.6.1. Қашықтық олимпиада оқушыларды алдын ала іріктеусіз on-line режимінде өткізіледі.

6.6.2. Қашықтық олимпиаданы өткізу үшін Интернет желісіне қосылған компьютерлер болуы қажет.

6.6.3. Қашықтық олимпиаданың тапсырмалары Ы. Алтынсариннің өмірі мен шығармашылығымен тікелей байланысты болуы тиіс.

6.6.4. Олимпиадалық тапсырмалар - 25 сұрақтан тұратын іріктеп алынған тест тапсырмаларының топтамасын көрсетеді (әрбір дұрыс жауап үшін - 1 балл).

6.7. Жұмыстарды тексеру мен бағалауды қазылар алқасының мүшелері жүзеге асырады.

6.7.1. Қазылар алқасының мүшелері жұмыстарды бағалаудың сапасы мен объективтілігі, жұмыстарды бағалауды жүргізу мерзімдеріне сәйкес нәтижелерді уақтылы ұсыну үшін жауапты болады.

6.7.2. Қазылар алқасының шешімі түпкілікті болып табылады және қайта қарауға жатпайды.

6.8. Қашықтық олимпиадаға қатысушыларды шығарып тастау шарттары.

6.8.1. Қашықтық олимпиаданы өткізудің маңызды ережелерінің бірі нәтижелердің объективтілігі мен сенімділігін алу мақсатында оқушылардың тапсырмаларды орындау **ДЕРБЕСТІГІН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ** болып табылады.

Ұйымдастыру комитеті барлық қатысушылардың ережелерді сақтауын бақылауға құқылы.

Тестілеуді өткізудің жинақталған тәжірибесі тапсырмаларды тәуелсіз орындау кезінде барлық жауаптар жиынтығының толық сәйкес келуі өте сирек кездесетіндігін көрсетеді. Сондықтан, жауаптардың сәйкес жиынтықтарында қателер неғұрлым көп болса, бұл жұмыстардың өздігінен орындалуы ықтималдығы аз болады.

Егер қатысушыларда (әсіресе бір оқу орнынан) бірнеше қателіктер болған кезде барлық жауаптардың толық сәйкестігі байқалса, онда бұл сәйкестіктер қашықтық олимпиада ережелерін бұзудың маңызды белгісі болып табылады.

Олимпиаданың ұйымдастыру комитеті жұмыстары бірдей деп танылған қашықтықтан олимпиадаға қатысушыларды (нәтижелерді ескермеуге, **жүлдегерлер тізімін қорытынды ведомостардан алып тастауға**) **шығарып тастауға құқылы.**

7. Ы. Алтынсаринге арналған авторлық туындылар конкурсын өткізу ережелері

7.1. Конкурстың мақсаты: өскелең ұрпақты патриоттық рухта тәрбиелеу және Қазақстанның тарихы мен дәстүрлерін құрметтеу.

7.2. Конкурстың міндеттері:

7.2.1. Дарынды оқушыларды анықтау, олардың әрі қарай дамуына ықпал ету.

7.2.2. Рухани құндылықтар мен адамгершілік-эстетикалық өмірлік қағидаттарды қалыптастыру.

7.3. Конкурс мына жас санаттары бойынша өткізіледі:

- 7-8 сыныптар;

- 9-10 сыныптар.

7.4. Әрбір қатысушы өз шығармасын қазақ немесе орыс тілдерінде қатысушының қалауы бойынша орындайды.

7.4.1. Әр қатысушы тек өз туындысының **1 ғана** туындысын орындайды.

7.4.1.1. Шығармалардың жанрлары: өлең, прозадағы өлең, поэма, баллада.

7.4.2. Өнер көрсету кезінде қатысушы: презентация, музыкалық сүйемелдеу, декорация, костюм пайдалана алады.

7.4.3. Қатысушының дауыс жазбасын пайдалануға құқығы жоқ.

7.4.4. Конкурстың әр қатысушысы өз бетінше өнер көрсетеді және өнер көрсету басқа адамдардың көмегіне жүгіне алмайды.

7.5. Өтінімге бірегейлігін тексеру мақсатында оқушылар орындайтын өз шығармасының мәтінін электронды түрде қоса беру қажет.

7.6. Өз шығармасын бағалау критерийлері.

Өз шығармасын бағалау критерийлері	Максималды балл
Сауаттылық, әдеби нормаға сәйкестік	3
Көркемдік және мазмұндылық (ой, сезім, тәжірибе - көркем образ арқылы көрініс табады)	5
Поэтикалық сауаттылық (өлшем, ырғақ, рифма, үйлесімділік)	5
Конкурс тақырыбына сәйкестігі	3
Шығарманың өзіндік ерекшелігі	3
Материалды жеткізу тереңдігі, логикалық байланыс, композиция	3
Сөйлеу мәнерлілігі мен анықтығы (логикалық екпіндер, интонация, қарқын, тембр, сөйлеудің эмоционалды-экспрессивті бояуы)	5
Актерлік шеберлік	3
Өнер көрсетуді ресімдеу:	
- таныстыру	3
- костюмнің болуы	2
- декорациялардың болуы	3
- музыкалық сүйемелдеу	2
Өз шығармасы үшін мүмкін болатын ең жоғары балл:	40 балл

8. Ыбырай Алтынсарин

өлеңдерін мәнерлеп оқу конкурсын өткізу ережелері

8.1. Конкурстың мақсаттары:

8.1.1. Балалар арасында оқуды насихаттау.

8.1.2. Балалардың оқу өйөрісін кеңейту.

8.1.3. Оқуға деген қоғамдық қызығушылықты арттыру.

8.2. Конкурстың міндеттері:

8.2.1. Дарынды оқушыларды анықтау, олардың әрі қарай дамуына ықпал ету.

8.2.2. Рухани құндылықтар мен адамгершілік-эстетикалық өмірлік қағидаттарды қалыптастыру.

8.3. Конкурс мына жас санаттары бойынша өткізіледі:

- 1 сынып;

- 2 сынып;

- 3 сынып;

- 4 сынып.

8.4. Конкурстық өнер көрсету мына критерийлер бойынша бағаланады:

Мәнерлеп оқу конкурсын бағалау критерийлері	Максималды балл
Дикция және айтылу	5
Эмоционалдылық, мәнерлілік	5
Өртістік	5
Мәтінді түсіну	5
<i>Мәнерлеп оқу Конкурсында мүмкін болатын ең жоғары балл:</i>	<i>20 балл</i>

8.5. Конкурстық өнер көрсету қатысушының қалауы бойынша қазақ немесе орыс тілдерінде ұсынылуы мүмкін.

9. Марафон жеңімпаздарын іріктеу

9.1. Көрсетілген мерзімде барлық келіп түскен жобалар-жұмыстар сараптамалық комиссияның сырттай бағалауына жатады. Сараптама комиссиясының мүшелері оқушылардың жұмыстарын қойылған талаптарға сәйкестігін тексеріп, үздік жұмыстарды таңдайды, олардың авторлары Б.Алтынсариннің туғанына 180 жыл толуына орай «Ұлы мұра» облыстық марафонының жеңімпаздары атанады.

Жұмысқа Рецензиялар берілмейді.

9.2. Б.Алтынсариннің туғанына 180 жыл толуына орай «Ұлы мұра» облыстық марафонындағы эссе Конкурсының жеңімпаздары мен жүлдегерлері мазмұны мен рәсімделуі талаптарына сәйкес келетін бағалау критерийлері бойынша ең жоғары балл жинаған жұмыстар болады.

9.3. Б.Алтынсариннің туғанына 180 жыл толуына орай «Ұлы мұра» облыстық марафонындағы қашықтық олимпиаданың жеңімпаздары мен жүлдегерлері тестілеу қорытындысы бойынша ең жоғары балл жинаған қатысушылар болады.

9.4. Б.Алтынсариннің туғанына 180 жыл толуына орай «Ұлы мұра» облыстық марафонындағы авторлық шығармалар Конкурстың жеңімпаздары мен жүлдегерлері болып бірегейлік болып табылатын бағалау критерийлері бойынша ең жоғары балл жинаған қатысушылар атанады.

9.5. Б.Алтынсариннің туғанына 180 жыл толуына орай «Ұлы мұра» облыстық

марафонының Ы. Алтынсарин өлеңдерін мәнерлеп оқу конкурсының жеңімпаздары мен жүлдегерлері қазылар алқасының дауыс беруі арқылы анықталады.

10. Марафон қорытындысын шығару

10.1. Марафонға қатысушылар Ы.Алтынсариннің туғанына 180 жыл толуына орай «Ұлы мұра» облыстық марафонына қатысқаны туралы сертификат алады.

10.2. Марафонның жеңімпаздары мен жүлдегерлері I, II, III дәрежелі дипломдармен марапатталады.

10.3. Марафонның қорытындысы «Қостанай дарыны» ӨҒПО сайтына шығарылады.

11. Марафонды қаржылық қамтамасыз ету

11.1 Марафонды қаржылық қамтамасыз ету қолжетімді қаржы ресурстары шеңберінде жүзеге асырылады.

11.2. Марафонға қатысу үшін ақы алуға жол берілмейді.